

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ФММ

протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ФАКУЛЬТЕТУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ
ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського (далі - ФММ) права на вільний вибір навчальних дисциплін (далі - Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та [Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського](#).

1.2. Положення регламентує порядок забезпечення здобувачами вищої освіти можливості вільного вибору навчальних дисциплін в Університеті та формалізує наступні процедури:

- формування Каталогів вибіркового навчальних дисциплін та доведення їх до здобувачів вищої освіти;
- здійснення вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін зі сформованих Каталогів;
- організації вивчення здобувачами вищої освіти обраних дисциплін (формування навчальних груп та визначення форм організації навчального процесу)

1.3. Обсяг вибіркового навчальних дисциплін становить не менше 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідної освітньої програми певного рівня вищої освіти. Тобто, для першого (бакалаврського) рівня – не менше 60 кредитів ЄКТС, для другого (магістерського) – не менше 22,5 кредитів ЄКТС (для освітньої програми обсягом 90 кредитів), для третього (доктор філософії) – не менше 14 кредитів ЄКТС для ОНП «Економіка», «Маркетинг» та не менше 15 кредитів ЄКТС для ОНП «Менеджмент». Це створює умови для досягнення здобувачем освіти наступних цілей:

- ознайомлення з сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань та розширення чи поглиблення знань в рамках загальних компетентностей;
- поглиблення професійної підготовки в межах обраної спеціальності та освітньої програми, розширення існуючих результатів навчання в рамках загально-професійних чи фахових компетентностей;
- більш повне задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів для потреб суспільства та для розширення й поглиблення підготовки за обраною індивідуальною траєкторією навчання.

1.4. Здобувачі вищої освіти обирають дисципліни відповідно до навчальних планів, за якими вони навчаються. При цьому здобувач вищої освіти має право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших освітніх програм, за погодженням із завідувачем відповідної випускової кафедри.

1.5. В навчальному плані освітньої програми зазначаються вибіркові дисципліни двох категорій для бакалаврату: циклу загальної підготовки (Вибіркові освітні компоненти з загальноуніверситетського Каталогу обсягом 2 кредити ЄКТС з формою семестрового контролю – залік) та циклу професійної підготовки (Вибіркові освітні компоненти з міжфакультетського / факультетського / кафедрального Каталогів обсягом 4(5) кредити ЄКТС з формою семестрового контролю – залік (екзамен)). Для магістрів та докторів філософії тільки циклу професійної підготовки (Вибіркові освітні компоненти з

міжфакультетського / факультетського / кафедрального Каталогів обсягом 4(5) кредити ЄКТС з формою семестрового контролю – залік (екзамен)).

1.6. Каталог вибірових дисциплін є систематизованим анотованим переліком дисциплін, які відносяться до вибіркової складової освітньої програми для певного рівня вищої освіти. Зміст відповідних каталогів дисциплін у вигляді переліку вибірових дисциплін є додатковим документом до навчального плану.

1.7. Переліки вибірових дисциплін повинні відповідати принципам альтернативності, змагальності та академічної відповідальності (не припустимо нав'язування певних вибірових дисциплін в інтересах кафедр чи окремих стейкхолдерів).

1.8. Зміст вибірових дисциплін повинен відповідати вимогам: актуальність, науковість, дослідницький характер, зв'язок з практикою, враховувати професійну специфіку, а також науково-дослідницьку діяльність викладачів.

1.9. Результати вибору здобувачем вищої освіти навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані в розділі «Обрані» та є обов'язковими для вивчення.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

2.1. На ФММ визначено наступні загальні підходи до формування вибіркової частини навчальних *планів циклу професійної підготовки* всіх рівнів вищої освіти:

2.1.1. До циклу професійної підготовки входять дисципліни вільного вибору з міжфакультетських / факультетських / кафедральних Каталогів (далі Ф – Каталоги). Вибіркові навчальні дисципліни надають здобувачу можливість:

- побудувати індивідуальну траєкторію навчання;
- ознайомитися з сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та освітньої програми;
- здобути додаткові результати навчання;
- посилити фахові компетенції відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності.

2.1.2. Обсяг дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки рекомендується робити не менше 4 кредитів ЄКТС та, за можливістю, уніфікувати (як мінімум в межах одного семестру).

2.1.3. Рекомендується не формувати перелік дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки у вигляді блоків, але можлива впорядкована послідовність вивчення дисциплін відповідно до навчального плану та з урахуванням пререквізитів кожної дисципліни (відповідний запис в графі «вимоги до початку вивчення дисципліни» в анотації дисципліни в Ф-Каталозі).

2.1.4. Обсяг та види аудиторних занять, форма семестрового контролю дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки визначається відповідним навчальним планом.

2.1.5. Кожного семестру, починаючи з третього курсу для бакалаврів та другого семестру для магістрів, а також з третього семестру для докторів філософії (аспірантів), здобувач вищої освіти має вивчати не менше однієї дисципліни вільного вибору з Ф-Каталогів.

2.2. Принципи формування факультетських каталогів вибіркового навчальних дисциплін (Ф-Каталогів) наступні:

2.2.1. Послідовність дій по формуванню Ф-Каталогів за освітніми програмами ФММ наступна:

- для розробки та / чи оновлення переліку вибіркового дисциплін циклу професійної підготовки для формування Ф-Каталогів до **01 жовтня** поточного навчального року на факультеті створюються робочі групи під керівництвом голови методичної комісії ФММ (заступника декана з навчально-методичної роботи);

- робочі групи аналізують методичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення запропонованих викладачами випускаючих кафедр вибіркового дисциплін щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі економіки, напрямку наукових досліджень, попит на відповідні компетентності на ринку праці тощо); кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, відгуки здобувачів вищої освіти щодо якості викладання); навчально-методичне забезпечення (програма та силабус дисципліни, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); інформаційно-дидактичне забезпечення (наявність презентацій, відео-матеріалів, демонстраційних матеріалів, зразків тощо), матеріально-технічне забезпечення (наявність обладнання / програмного забезпечення для проведення лабораторних занять / комп'ютерних практикумів);

- перелік дисциплін кафедрального Ф-Каталогу формується в межах відповідної освітньої програми;

- перелік дисциплін факультетського Ф-Каталогу формується в межах відповідної спеціальності (єдиний для всіх кафедр одного факультету / інституту на яких навчаються здобувачі вищої освіти відповідної спеціальності);

- перелік дисциплін міжфакультетського Ф-Каталогу формується в межах відповідної галузі знань, або міжгалузевий;

- обрані робочими групами переліки дисциплін Ф-Каталогів затверджуються Вченими радами відповідних факультетів / інститутів (у випадку міжфакультетських Ф-Каталогів – Вченими радами всіх причетних факультетів / інститутів) та подаються на затвердження Методичною радою Університету в **грудні**;

- затвержені в установленому порядку Ф-Каталоги вибіркового дисциплін розміщують на офіційному сайті кафедри / факультету / інституту для ознайомлення (наприклад у розділі Інформаційні пакети / каталоги курсів) в **січні**;

2.2.2. Викладачі, спільно з кураторами навчальних груп, в позанавчальний час проводять для здобувачів вищої освіти презентації вибіркового навчальних дисциплін до початку процесу вибору здобувачами вищої освіти дисциплін. Також, за потреби, надаються консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії.

3. ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ ЗДОБУВАЧЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Процедура вибору студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється на початку весняного семестру. Обрані дисципліни вивчатимуться протягом наступного навчального року. Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів відповідних років підготовки та індивідуальних планів здобувачів.

3.2. Процедура вибору студентами другого (магістерського) рівня вищої освіти дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється на початку осіннього семестру першого року навчання. Обрані дисципліни вивчатимуться у весняному семестрі того ж року навчання. Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів першого року підготовки та індивідуальних планів здобувачів.

3.3. Процедура вибору здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється на початку весняного семестру першого року навчання. Обрані дисципліни вивчатимуться на другому курсі в 3-ому та 4-ому семестрах. Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів другого року підготовки та індивідуальних планів здобувачів.

3.4. Вибір дисциплін з Ф-Каталогу здійснюється наступним чином:

- перший етап – сформований каталог дисциплін вільного вибору виставляється на сайті випускових кафедр ФММ, що забезпечують освітній процес за відповідними освітніми програмами. Етап здійснюється відповідальними за методичну роботу кафедри.

- другий етап – реєстрація здобувачів в спеціалізованій інформаційній системі my.kpi.ua (відбувається на першому курсі відповідних освітніх рівнів вищої освіти).

- третій етап – ознайомлення здобувачів вищої освіти з процедурою вибору, термінами та каталогами дисциплін вільного вибору. Даний етап виконується на випускаючих кафедрах кураторами академічних груп.

- четвертий етап – здійснення здобувачами вищої освіти вибору дисциплін для вивчення у наступному семестрі / навчальному році. Тривалість вибору – не менше двох тижнів (видається відповідне розпорядження по університету). Етап контролюється кураторами груп здобувачів з метою забезпечення участі всіх здобувачів вищої освіти у процедурі вибору дисциплін.

- п'ятий етап – опрацювання результатів вибору дисциплін та формування навчальних груп для вивчення кожної дисципліни, враховуючи нормативну чисельність здобувачів вищої освіти в групі, яка становить для бакалаврів 20 – 35 осіб, для магістрів 15 – 25 осіб, для докторів філософії 8-12 осіб. Навчальні групи формуються з врахуванням наявного розподілу здобувачів вищої освіти за академічними групами та потоками.

- шостий етап – в разі неможливості формування навчальних груп для вивчення певної дисципліни нормативної чисельності, здобувачам вищої освіти надається можливість здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп. Фіксація результатів вибору та корегування складу навчальних груп / потоків для їх вивчення.

3.5. Фінальна інформація стосовно обраних здобувачами вищої освіти дисциплін, кількості груп, їх особовий склад тощо, передається:

- на випускаючі кафедри для формування індивідуальних планів здобувачів вищої освіти;

- на забезпечуючі кафедри для формування педагогічного навантаження викладачів;

- до навчального відділу для складання розкладу занять.

3.6. Нормативна чисельність здобувачів вищої освіти в групах для вивчення дисциплін циклу професійної підготовки складає, як правило 10-25 для бакалаврів та 5-25 для магістрів, а для докторів філософії 1-5.

3.7. Якщо здобувач вищої освіти із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається в деканат із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши відповідні документи. Здобувач вищої освіти, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які завідувач випускаючої кафедри вважатиме потрібними для оптимізації навчальних груп і потоків.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

4.2. Контроль за виконанням Положення покласти на заступника декана з навчально-методичної роботи.

4.3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.

ФОРМА ОПИСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Ф-КАТАЛОГУ

Дисципліна	
Кафедра, яка забезпечує викладання	
Рівень вищої освіти	
Форма навчання	
Курс, семестр	
Обсяг дисципліни та розподіл годин аудиторної та самостійної роботи	
Мова викладання	
Вимоги до початку вивчення дисципліни	
Що буде вивчатися	
Чому це цікаво/треба вивчити	-
Чому можна навчитися	
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	
Інформаційне забезпечення	
Семестровий контроль	